

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/123/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

434/2015. (XI. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2015. március 3-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2015. november 26-án megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Gy.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2015. február 24. napján foganatosított diszkriminatív rendőri intézkedés (előállítás) és annak módja, kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazása, illetve a rendőri hangnem és bánásmód miatt 2015. március 3-án postai úton terjesztette elő panaszát, amit 2015. március 24. napján kiegészített, szintén postai úton.

I.

1) A szír állampolgárságú panaszos egy Kft. tulajdonostársa és ügyvezetője, aki napi rendszerességgel a társaság Gy. városban található üzemében tartózkodik a termelési

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

feladatok irányítása, szervezése és a napi üzleti teendők ellátása céljából. A magyar nyelvet érti és beszéli, írni és olvasni gyengébben tud.

2) A panaszbeadvány és annak kiegészítése szerint 2015. február 24-én a Gy.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának két járőre megállította a panaszost Gy. város területén, gépjármű-ellenőrzés céljából. A rendőrök elkérték a panaszos papírjait, majd közölték vele, hogy közlekedési szabálysértés miatt – mondván, hogy a biztonsági öve nem volt bekapcsolva – 10.000 forintra megbüntetik, illetve hozzátették: ezt másként is el lehet intézni.

A panaszos biztonsági öve ezzel szemben be volt kapcsolva, azt csak az igazoltatás miatt csatolta ki, mivel úgy tudott irataihoz hozzáférni. A panaszos igazságtalannak érezte a rendőri intézkedést, amit közölt is a rendőrökkel. Szóváltásba keveredett velük, melynek során a rendőrök durva és közönséges módon beszéltek a panaszossal, több súlyosan sértő kifejezést használtak, a panaszos származására utalva. A panaszos ezzel szemben sértő kifejezéssel nem illette őket.

A rendőrök azt mondták a panaszosnak, hogy álljon be gépkocsijával a parkolóba. Amikor oda be akart állni, hirtelen meggátolták őt a rendőrök abban, és közölték vele, hogy azonnal szálljon ki, zárja le az autót, és feküdjön a motorháztetőre. A panaszos eleget tett a rendőri felszólításnak, majd a rendőrök – arra irányuló előzetes figyelmeztetés nélkül – hátra helyzetben megbilincseltek és a rendőrkapitányságra beszállították. A rendőrök csak a gépkocsi lezárását engedték meg a panaszosnak, de azt már nem, hogy a gépkocsi utasterében levő laptopját és nagy értékű mobiltelefonját magához vegye, illetve, hogy azok biztonságba helyezéséről gondoskodjon. A rendőrök nem adtak semmilyen felvilágosítást arról, mi az előállítás oka.

A Gy.-i Rendőrkapitányság épületében a panaszost fogdán helyezték el, előállítása négy órán át tartott, amelynek végén az előállítás időtartamáról szóló igazolást oly módon írták alá a panaszossal, hogy panaszát nem vették fel.

A panaszosnak ugyan felajánlották, hogy hozzátartozóját vagy jogi képviselőjét értesítheti az előállításról, azonban – mivel telefonja a gépkocsijában maradt – azzal a lehetőséggel nem tudott élni.

A panaszos a fogvatartása alatt több alkalommal jelezte csengővel, hogy mosdóba szeretne menni, de az őt nem foglalkozott vele, ezért a panaszos a kamerák előtt, benn volt kénytelen szükségletét elvégezni.

A panaszosnak csak az előállítás időtartamáról szóló igazolás egy példányát adták át, más iratot nem kapott, ezért nem is tudta meg, mit követett el, ami miatt megalázóan bántak vele.

3) A panaszos az előállítását és a kényszerítő eszköz alkalmazását indokolatlannak, igazságtalannak, aránytalannak és szakszerűtlennek, a fogvatartás módját pedig embertelennek és megalázónak tartotta.

4) A panaszos mellékelte panaszbeadványához a rendőrség előállítás időtartamáról szóló igazolást, amelyet a Testület az Állásfoglalás II. rész 6) pontjában ismertet.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszossal szemben a Gy.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának két beosztottja: egy r. törzsőrmester (járőr) és egy r. zászlós (járőrvezető) intézkedett.

2) A Gy.-i Rendőrkapitányság r. alezredes vezetőjének tájékoztató levele az alábbi információkat tartalmazza.

a) A Gy.-i Rendőrkapitányság két járőre 2015. február 24-én 6 óra és 18 óra között gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el a város területén. Ennek során, 8 óra körül a (megkülönböztető jelzéssel ellátott) szolgálati gépkocsiból a V. útról a D. útra fordultak, amikor felfigyeltek egy járműre, amelynek vezetője (a panaszos) nem használta a biztonsági övet. A forgalmi viszonyok miatt nem tudták intézkedés alá vonni, majd pedig gépjármű ellenőrző szolgálatot kezdtek meg a D. úton. Ennek során vették észre, hogy a panaszos gépkocsijával feléjük közeledik, ezért rendőri karjelzéssel megállították. A járőrök a megállításkor is azt tapasztalták, hogy a panaszos nem használta a biztonsági övet.

A panaszos úgy állt meg gépkocsijával, hogy részben forgalmi akadályt képezett, ezért a rendőrök felszólították, hogy álljon be egy használaton kívüli autóbusz-öbölbe. A panaszos erre nem reagált, kis idő múlva pedig beindította a járművet, és a motort felbőgögtetve megkísérelt elindulni. A panaszos ezzel okot adott arra, hogy a rendőrök azt feltételezzék, ki akarja vonni magát a rendőri intézkedés alól és el akar hajtani a helyszínről. A r. törzszakaszlós közelebb lépett a járműhöz, hogy az elhajtást megakadályozza, és a törvény nevében felszólította a panaszost, hogy állítsa le a motort és szálljon ki. A gépkocsival a panaszos ekkor már annyit előre haladt, hogy forgalmi akadályt nem képezett.

A rendőri intézkedés jogalapja a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 13. §-ának (1) bekezdése volt, mivel a rendőrök közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegést észleltek. Az intézkedés során a panaszos a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 216. §-a szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését követte el, amit a többszöri rendőri felszólítás ellenére is folytatott, ezért az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján előállították.

A panaszos intézkedés alá vonásakor a rendőr az Rtv. szerinti közléseket megtette. Az igazoltatás során közölte, hogy azért állítják meg, mert nem használta a biztonsági övet és ezzel közigazgatási eljárás körébe tartozó szabálysértést követett el. Tájékoztatta a panaszost arról is, hogy 10.000 forint közigazgatási bírságot szabnak ki vele szemben, amit postai úton, 30 napon belül kell megfizetnie. A panaszos a rendőr szabályszegés elismerésére vonatkozó kérdésére nem reagált, és szavukba vágva, magából kikelve közölte, hogy nem ad a rendőrségnek zsebpénzt, úgyis erre megy ki a dolog. Az intézkedő rendőr ekkor kételkedni kezdett abban, hogy a panaszos teljes mértékben megértette a közlést, ezért ismételten megkérdezte tőle, érti-e amit mondott neki. A válasz igenlő volt, ezért a rendőr megismételte,

hogy nem a helyszínen és nem nekik kell fizetnie, hanem – amennyiben elismeri a szabályszegést – jegyzőkönyv készül róla és postai csekket fog kapni. A panaszos ekkor több becsmérő, sértő és személyeskedő kijelentést tett, amellyel sértegette a rendőröket, a rendőri szervezetet és az egész magyar államot is. A panaszos becsületsorbításra alkalmas, nagy nyilvánosság előtt tett kijelentéseivel – tekintettel annak hangerejére, stílusára és az utcán elhaladó járókelőkre – bűncselekményt követett el.

A panaszossal szemben kényszerítő eszközként bilincset alkalmaztak a rendőrök, amit az tett indokolttá, hogy a panaszos indulatos, provokatív, verbálisan és tettekben is megnyilvánuló agressziót tanúsított a rendőrök irányába. A kényszerítő eszköz alkalmazása 8 óra 28 perctől 8 óra 33 percig tartott. A panaszos nem volt együttműködő, ezért testi kényszer alkalmazását kilátásba helyezték, azonban végül nem fogantatosították. A kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően figyelmeztetés történt.

A panaszos az előállítás okára vonatkozó tájékoztatást a helyszínen megkapta. A Gy.-i Rendőrkapitányság földszinti előállító helyiségében helyezték el, majd a szolgálatirányító parancsnoknak átadták. Az előállítás 8 óra 23 perctől 12 óra 15 percig tartott. Annak ideje alatt elkészítették a rendőri jelentéseket, a szabálysértési és a büntető feljelentést. Utóbbival kapcsolatban a bűnügyi vezetéssel egyeztettek, hogy milyen bűncselekményt valósított meg a panaszos. egyeztetni kellett továbbá, hogy van-e elfogultságra okot adó tényező, és a bűnügyi meghallgatást a Gy.-i Rendőrkapitányság rendőrei elvégezhetik-e.

b) A rendőrségi iratok a panaszos azon kijelentéseit, miszerint a rendőrök az eljárás során durván, közönségesen beszéltek vele, utalva származására is, nem támasztják alá, sőt kifejezetten ellentétesek azzal. A rendőrök mindvégig kulturáltan, részrehajlásmentesen, de – a panaszos agresszív megnyilvánulására tekintettel – határozottan intézkedtek. A jogszerű intézkedés szakszerű végrehajtásához szükséges mértékben, határozottan léptek fel, amelynek során tényszerű, konkrét, érthető és egyértelmű tájékoztatást adtak és az intézkedéshez elengedhetetlenül szükséges utasításokat fogalmaztak meg. A panaszos azonban minden ok nélkül, kifejezetten agresszív, az ott elhaladó emberekben felháborodást keltő, külső szemlélő számára megbotránkoztató viselkedést tanúsított. Annak során durva és nyers, a magyarságot, a magyar államot és az egész társadalmat megalázó, közönséges és rágalmazó jelzőkkel illette. A rendőri testületre és az intézkedő rendőrök személyére is megalázó, sértő megjegyzéseket tett, amelyeket magából kikelve teljes hangerővel kiabált az utcán. Ezt egyébként a panaszos a közigazgatási eljárás során tartott meghallgatása során elismerte (a jegyzőkönyv tartalma szerint a rendőröket lekicsinylően, tegező stílusban szólította meg, olyan megjegyzéseket tett, hogy „lesz...om a rendőrséget”, az intézkedő rendőrt „senki sz. házinak” és több esetben korruptnak nevezte). Az ugyanezen eljárásban meghallgatott egyik rendőr azt nyilatkozta, az volt az érzése, a panaszos azért provokálta őket folyamatosan, hogy vele szemben súlyosabb és drasztikusabb intézkedést fogantatosítsanak, de a panaszos nem tudta őket kiköktenteni a törvényes és szakszerű eljárás menetéből.

Azzal összefüggésben, hogy a panaszos azt nyilatkozta, miszerint származására is sértő kijelentést tettek, azért sem lehet életszerű, mivel a r. törzsőrmester roma származású.

c) A panasz azon része tekintetében, miszerint a panaszos nem vehette magához nagy értékű vagyontárgyait (mobiltelefon, laptop), amelyek jól látható helyen maradtak a gépkocsiban, a kapitányságvezető tájékoztató levele az alábbi adatot tartalmazza.

A rendőrök felhívták a panaszos figyelmét arra, hogy előállítását fogatosítják, de még mielőtt megbilincselték, többször felszólították, hogy autójából az iratait, illetve az általa fontosnak vélt vagyontárgyait vegye magához, és a gépkocsit helyezze zárt állapotba. A panaszos erre csak a sokadik felszólítást követően volt hajlandó, illetve kijelentette, hogy nem akarja lezárni a gépkocsit. Amennyiben a panaszoson múlt volna, akkor tehát nyitott állapotban hagyta volna ott a járművet. A rendőrök többször és nyomatékosan felhívták figyelmét arra, hogy zárja be a gépkocsit, aminek végül eleget tett. A panaszos ugyanakkor nem jelezte a rendőröknek, hogy a gépkocsiban olyan értékek vannak, amiket magához szeretne venni. A panaszos magához vett 1.600.000 forintot, amit az előállító helyiségben tőle a befogadás során letéti jegyzéken átvettek.

A panaszos gépkocsiját a város belterületén, biztonságos helyen, a D. út 7. szám előtt zárták le.

d) A panaszos mobiltelefonjának sorsával, illetve a hozzátartozó értesítésével kapcsolatban a tájékoztató levél azt tartalmazza, hogy a panaszos a mobiltelefonját magához vehette volna, de ezt nem akarta, pedig a rendőrök erre felhívták a figyelmét. A befogadás során a panaszost megkérdezték, az előállításáról kíván-e értesíteni valakit, de ezzel a lehetőséggel nem élt, illetve nem is tett olyan kijelentést, fejből nem ismeri a telefonszámokat.

A Gy.-i Rendőrkapitányság vezetője ezen a ponton úgy fogalmazott, hogy utóbbit alátámasztja az is, hogy „a kiértesítés nem korlátozódik telefonon történő értesítésre, hiszen a rendőrség személyes megkeresés útján is teljesíteni tudja kiértesítési kötelezettségét. A panaszos cím, személyes adat, munkahelyi értesítés, illetve bármilyen más adatot is szolgáltatott volna a rendőrség részére, mely alapján a kiértesítést végre lehetett volna hajtani”. Egyébként a panaszos előállítását követően, kb. 30 perccel később telefonhívás érkezett a rendőrségre a panaszos kft.-jétől. A betelefonáló alkalmazottnak a szolgálatirányító parancsnok felvilágosítást adott azzal kapcsolatban, hogy a panaszost előállították.

Egyébként a hozzátartozó kiértesítéséről való nyilatkozatot jelen ügyben csak a személyi szabadságot korlátozó jelentés tartalmazza, annak közlése és arra a válasz szóban történt. A Gy.-i Rendőrkapitányságon nincs erre vonatkozóan külön rendszeresített nyomtatvány használatban.

e) A mosdóhasználat biztosítása tekintetében a r. alezredes úgy nyilatkozott, hogy a panaszost a rendőrkapitányság épületében a rendőrök a szolgálatirányító parancsnoknak adták át. A panaszos az előállítás időtartama alatt egy esetben jelzett a jelzőgomb segítségével, amikor is a r. zászlós őt a mellékhelyiségbe kísérte. Később egy alkalommal, jelzés nélkül, a r. zászlós tett fel kérdést a panaszosnak, hogy kívánja-e a mellékhelyiséget használni.

Az előállító helyiség egyébként online kamerarendszerrel rendelkezik, amely felvételt azonban nem rögzít. A kamerarendszert a szolgálatirányító parancsnok figyeli. Amennyiben a panaszos állítása szerinti, az előállító helyiség ivókútjába vizezés megtörtént volna, úgy külön rendőri intézkedést fogatosítottak volna, illetve a helyiségben a rendőrség fertőtlenítést és takarítást végzett volna.

3) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint 2015. február 24-én 8 óra 23 perckor, szolgálatuk teljesítése során a rendőrök a város D. utca 7. szám előtti útszakaszon intézkedés alá vonták a magyar tartózkodási hellyel rendelkező, szír állampolgárságú gépkocsivezetőt, a panaszost. Az intézkedés azért történt, mert a panaszos járművezetés közben nem használta a biztonsági övet. A panaszos rendőri felszólításra átadta az érvényes vezetői engedélyét, a gépjármű forgalmi engedélyét és a tartózkodási engedélyét.

A rendőrök a panaszost nyilatkoztatták, hogy beszél-e magyarul, és miután igenlő választ adott, tájékoztatták, hogy szabálysértést követett el, amit 10.000 forint közigazgatási bírsággal szankcionálnak, amit 30 napon belül postai csekken kell befizetnie. A panaszos erre közölte, hogy nem ismer el semmit. A gépkocsiból kiabálni kezdett a panaszos, hogy „Magyarország egy sz...r, lesz...om, amit mondasz, sz...ok a magyar rendőrségre és rád is, nem fizetek zsebpénzt a rendőrségnek”. A rendőrök ismételték megkérdezték a panaszost, hogy beszél-e magyarul, megértette-e, amit vele közöltek. A rendőrök felhívták a panaszos figyelmét, hogy az általa két éve megszerzett vezetői engedély feltétele a közúti közlekedés rendjéről szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) ismerete, illetőleg megismételték azt is, hogy a bírságot 30 napon belül postai úton kell befizetni, nem pedig készpénz formájában az ő zsebébe kell adni az összeget. A panaszos ennek ellenére tovább szidta a magyar államot és a rendőrséget, köztük az intézkedő rendőröket is, illetve azt is mondta, hogy vezetői engedélyét 150.000 forintért vásárolta. A panaszos ordítózását több járóelő is hallotta, többen nézték is, hogyan viselkedik a rendőrökkel szemben.

Ezt követően a rendőrök felszólították a panaszost, hogy szálljon ki a gépkocsiból ruházataátvizsgálás céljából, aminek azonban nem tett eleget, hanem közölte, hogy nem száll ki, mert a rendőrök „senkik”, és ő „el fogja intézni”, hogy ne legyenek többé rendőrök. Minthogy a panaszos a többszöri felszólításnak sem tett eleget, és nem szállt ki, a rendőrök „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával felszólították, hogy vesse alá magát a rendőri intézkedésnek, különben testi kényszert alkalmaznak vele szemben. A panaszos válaszul kicsapta a gépkocsi ajtaját, és onnan kiszállva az okmányai irányába nyúlt, közben pedig azt ordította, hogy „sz...r, korrupt rendőrök, adjátok vissza a papíromat, nem fizetek nektek semmit”. A panaszos ki akarta magát vonni a jogszerű rendőri intézkedés alól, ezért közölték vele a rendőrök, hogy jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt megbilincselik, és előállítják a Gy.-i Rendőrkapitányságra. A rendőrök felszólították arra is, hogy zárja le a gépkocsiját, amelynek csak többszöri felszólításra tett eleget.

A panaszost – kezei hátrabilincselését követően – bűncselekmény elkövetésének gyanúja és jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt előállították a rendőrök a Gy.-i Rendőrkapitányságra, ahol 8 óra 38 perckor sérülés- és panaszmentesen átadták a r. főtörzszászlós szolgálatirányító parancsnoknak. Az előállítás során a 3-as számú előállító helyiségben helyezték el, értékeit pedig a 4-es letéti szekrényben helyezték el.

A jelentés szerint 8 óra 23 perckor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján a panaszost igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, és a 33. § (2) bekezdés b)

pontja és f) pontjának 1. fordulata alapján (bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy, szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy) előállították.

A panaszossal szemben az Rtv. 48. §-a alapján (pont megjelölve nincs a jelentésben) bilincset alkalmaztak, hátra helyzetben, illetve arra előzetes figyelmeztetés történt. A kényszerítő intézkedés, illetve eszköz során anyagi kár nem keletkezett. A panaszos az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján hozzátartozója (képviselője) kiértesítését nem kérte.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az annak idejéről szóló igazolást kiadták. Az előállítás oka 2015. február 24-én 12 óra 15 perckor megszűnt, akkor a panaszost szabadon bocsátották.

4) Az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, átvizsgálása és előállítása jogszerű és szakszerű, a bilincs alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

5) A „Nyilatkozat” elnevezésű dokumentum szerint a panaszos a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92-93. §-ai alapján megkapta. A személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel és a kényszerítő eszköz alkalmazásával szemben panasszal nem élt. A panaszos az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról írásban kapott tájékoztatást. Az előállítás időtartamáról szóló igazolást átvette. Élelmezést nem kért, betegségben nem szenvedett; továbbá sérülése nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült. A panaszos a dokumentumot aláírta.

6) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint – amely egyebek mellett a Testület elérhetőségét is tartalmazza – a panaszossal szemben az Rtv. 33. §-a alapján (konkrét törvényhely nem szerepel) személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak. Kezdetre 2015. február 24. 8 óra 23 perc, vége 12 óra 15 perc. A „személyes szabadságkorlátozásának időtartama alatt a panaszos panasszal élt / nem élt, sérülése keletkezett / nem keletkezett” rovatoknál hiányzik a megfelelő rész aláhúzással jelölése.

Az igazolás egy példányának átvételét a panaszos aláírásával tanúsította.

7) Az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személyről szóló nyomtatvány szerint a panaszost 2015. február 24-én 8 óra 38 perckor helyezték el, ahonnan 12 óra 15 perckor bocsátották el.

8) A rendőrség továbbította a Testület részére a panaszossal szemben tett szabálysértési feljelentést. A dokumentum szerint a Szabs. tv. 216. §-a szerinti szabálysértés (jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség) miatt tették meg a rendőrök a feljelentést.

A feljelentés tényállása szó szerint megegyezik az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben foglaltakkal [Állásfoglalás II. rész 3) pont], ezért annak ismertetésétől a Testület eltekintett.

9) a) A rendőrség továbbította a panaszossal szemben intézkedő rendőrök által készített jelentést a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. §-ának (1) bekezdés k) pontjába ütköző jogsértés észleléséről.

A jegyzőkönyv szerint a panaszos 2015. február 24-én 8 óra 23 perckor követte el a szabálysértést azzal, hogy úgy vett részt a közúti forgalomban, hogy a biztonsági öv használatára vonatkozó szabályokat megszegte.

A szabályszegés elkövetéséről fénykép- vagy videofelvétel nem készült. A panaszos a jogsértést nem ismerte el, és a jegyzőkönyvet nem volt hajlandó aláírni.

b) A Gy.-i Rendőrkapitányság 2015. március 4-én hivatalból közigazgatási eljárást indított a panaszossal szemben a 2015. február 24-én 8 óra 23 perckor végrehajtott ellenőrzés alapján, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 20. §-ának (1) bekezdés k) pontjába ütköző jogsértés elkövetése miatt. Az eljárási határidőt utóbb meghosszabbították, mert bizonyítási cselekményeket kellett lefolytatni.

10) A panaszossal szemben indított közigazgatási eljárásban meghallgatták a panaszost és a vele szemben intézkedő két rendőrt is.

a) A panaszos ügyfélként történt meghallgatásáról készült jegyzőkönyv szerint a panaszos a házatól szeretett volna autóval a cégéhez eljutni. Amikor beült a gépkocsiba, bekapcsolta biztonsági övét. A D. útra érve látta, hogy két rendőr áll az út jobb oldalán, ahol kiszélesedik az út. Amikor intettek (kb. 15 méterre voltak tőle a rendőrök) a panaszos kikapcsolta az övét és a kesztyűtartóhoz hajolt, hogy kivegye irattárcáját. megállt az autóval, és leengedte az ablakot.

A rendőrök szóltak, hogy mutassa meg az iratait, amire a panaszos odaadta a tartózkodási engedélyét, és az autó forgalmi engedélyét. A rendőr – látva, hogy nem magyar állampolgár – elkérte az útlevelet és a lakcímkártyát is. Ezt követően a rendőr közölte, hogy nem volt a panaszoson a biztonsági öv, ezért megbünteti. Belvárosban ez 10.000 forintot jelent „vagy rendezzük, és összedörzsölte két ujját”. A panaszos kérdőre vonta a rendőrt, hogy „mi az, hogy rendezzük?” És közölte, hogy hívja oda a belső ellenőrzést, mert nem fog fizetni. A rendőr közölte, hogy csak Budapesten van belső ellenőrzés, ott nincs. A rendőr meglepődött és megkérdezte, hogy a panaszos tud-e magyarul. A panaszos azt válaszolta, hogy legalább úgy tud magyarul, mint a rendőr, vagy jobban.

Az egyik rendőr a panaszos adatait ellenőrizte a rádión keresztül, míg a másik mondta, hogy rendezzék a fizetést. Ezen időszak alatt a panaszos végig az autóban ült.

Ezt követően a rendőr felszólítására a panaszos kiszállt az autóból. A rendőr felszólítására lezárta a gépkocsit, majd a kocsit felé kellett fordulnia. A rendőr mondta, hogy tegye hátra a kezét, aminek eleget tett, de rájött, hogy ez így nem jó. Megbilincselte a rendőr és a rendőrségi gépkocsiba ültették. A panaszos kérte, hogy az irattárcáját, az iPad-jét és

mobiltelefonját kivehesse a gépkocsiból, de azt nem engedték meg neki, azt közölték, hogy a rendőrkapitányságra fognak menni.

Amikor a rendőrségre indultak, a panaszos mondta a rendőrnek, hogy vagy fizet, az vesztegetés vagy nem fizet, akkor pedig a börtönbe viszik. A panaszos ideges volt, és azt mondta, hogy „lesz...ja a rendőrséget”. A szolgálati gépkocsit vezető rendőr azt mondta a panaszosnak, hogy „fogd be a szád, te buzi, te köcsög”. A panaszos erre azt válaszolta, hogy „én vagyok köcsög, te senki sz...házi, feljelentelek téged”. A másik rendőr pedig azt mondta a panaszosnak, hogy „fogd be a szád, vagy megütlek”, amire a panaszos odatartotta a fejét, és mondta, hogy „üssél”. Még a szolgálati gépkocsiban a rendőrök rádión beszóltak, hogy visznek a kapitányságra egy embert, aki leszidta a rendőrséget és Magyarországot.

A Gy.-i Rendőrkapitányságra beérve kérték a panaszost, hogy a zsebeiben levő dolgokat tegye az asztalra, aminek a panaszos eleget tett. Az egyik rendőr megkérdezte, hogy a panaszos (akit akkor úrnak szólított), akar-e valakit értesíteni arról, hogy a rendőrségen van. A panaszos megkérdezte, hogy „itt úr, kinn meg buzi, köcsög?” A panaszos ideges volt, kiabált, és megkérdezte: mégis kit hívjon fel, nem tudja a telefonszámokat fejből, a telefont pedig nem engedték kivenni a kocsiból. A panaszos nem számított arra, hogy a rendőrségre kell mennie, az összes bankkártyája és irata a kocsiban maradt.

A panaszos majdnem három órát töltött az előállító helyiségben. Szükséglete elvégzése miatt dudált, csengetett, kopogott, de senki nem foglalkozott vele, hogy a mosdóba elmehessen.

Három órával később pedig kiengedték, és azt mondták, mehet. A panaszos megkérdezte, hova menjen, mert panaszt szeretne tenni. Azt a választ kapta, hogy ott tesz, ahol akar. A panaszos azt válaszolta, hogy meg fogja takarítani a rendőrséget az olyan korrupt emberektől, mint a vele szemben intézkedők. A panaszost a barátai a rendőrség előtt várták, mert látták az út szélén a kocsiját, a kórházban nem találták, ezért felhívták a rendőrséget, ahol közölték, hogy ott van. A barátai vitték haza a panaszost.

b) A panaszossal szemben intézkedő egyik rendőr a tanúkénti meghallgatása során készült jegyzőkönyv az alábbi többletinformációt tartalmazza.

A rendőrök már a D. útra való bekanyarodás előtt is észlelték, hogy a panaszos biztonsági öve nem volt bekapcsolva. A rendőrök leálltak a 7. szám előtt az állópontos ellenőrzéshez, amikor ismét látták a panaszost elhaladni, és akkor sem használta a biztonsági övet. A rendőrök leállították a panaszost, odaléptek hozzá, és elkérték az iratait. Látták, hogy a panaszos szír állampolgár és tartózkodási helye Magyarországon van, ezért megkérdezték tőle, hogy beszél-e magyarul, amire igenlő választ adott. A rendőrök közölték vele a szabályszegés tényét, és kérdezték, hogy rendelkezik-e orvosi papírral arról, hogy nem szabad használnia a biztonsági övet, amire nemleges választ adott. A rendőr közölte vele, hogy a bírság összege a városban 10.000 forint, főúton és autópályán több. A panaszos megértette a közlést, de nem válaszolt semmit. A rendőr ekkor közölte, hogy kitöltik a szükséges papírokat, amitől ideges lett a panaszos, és ordibálni kezdett. Többször elmondta, hogy a rendőrök „sz...rok”, a magyar rendőrség is az, nekik nem fog fizetni. A rendőr közölte, hogy nem nekik kell fizetnie, hanem csekket fog kapni. A panaszos folyamatosan szidta a rendőröket, kiszállt a gépkocsiból, becsapta annak ajtaját, ezért felszólították a durva magatartás abbahagyására, és közölték, hogy annak folytatása esetén előállítják. Mivel a panaszos nem hagyott fel ezzel a

magatartással, a vezető oldali ajtónak fordította a rendőr, és kezeit hátra helyzetben megbilincselte, míg a másik rendőr biztosította az intézkedést. A bilincs alkalmazása előtt közölték a rendőrök a panaszossal, hogy előállítják és a kocsiját zárja le, azonban a felszólításnak nem kart eleget tenni. 3-4 felszólítást követően zárta le a gépkocsit. Ezt követően a rendőrök a szolgálati gépkocsiba ültették és a rendőrkapitányságra szállították. A panaszos útközben végig kiabált, szidalmazta a rendőröket.

A panaszos a szabálysértést nem ismerte el, ezért jegyzőkönyvet töltöttek ki a rendőrök, azonban azt nem volt hajlandó aláírni. A panaszos nem tagadta a jogsértés elkövetését, csak azt hangoztatta, hogy nem fizet a rendőröknek, és nem ír alá semmit.

b) A panaszossal szemben intézkedő másik rendőr a tanúkenti meghallgatása során készült jegyzőkönyv az alábbi adatokat tartalmazza.

A panaszos velük szemben közlekedett, így jól látták, hogy nem volt bekötve a biztonsági öve. Leálltak egy használaton kívüli autóbusz öbölben, majd észlelték, hogy a panaszos feléjük közeledik a gépkocsival. megállították, ekkor sem volt bekötve a biztonsági öve. A napszaknak megfelelően köszöntek az igazoltatás során. Felszólították az iratok átadására, aminek eleget tett. Közölték vele, hogy a biztonsági öv használatának elmulasztása miatt vonták intézkedés alá, ezért megkérték, hogy a leállítás helyétől kicsit beljebb álljon meg a gépkocsival, a szükséges iratok kitöltése érdekében. A panaszos (aki egyébként végig a gépkocsiban ült) káromkodott, és mondta, hogy nem fizet a rendőrségnek, nem ad zsebpénzt. A rendőr közölte, hogy csekket fog kapni, azon kell megfizetnie a büntetést. A panaszos intézkedés közben sebességbe tette az autót és gázt adott, felpörgött a motor. a rendőr akkor felszólította, hogy állítsa le, és szálljon ki. A panaszos azt mondta, nem száll ki, hagyják őt békén, és becsmérlő szavakat használt. A rendőr megkérdezte, hogy a panaszos megértette-e, miért vonták intézkedés alá, nem értette ugyanis a felháborodását, mert egy egyértelmű dolog miatt állították meg és jól is beszélt magyarul. A panaszos közölte, hogy mindent megértett, csak nem érdekli, és nem ad zsebpénzt, és megtagadta, hogy kiszálljon a gépkocsiból. Ismételten felszólították, hogy azonnal szálljon ki, mert előállítják a rendőrkapitányságra, közölték továbbá, hogy ha nem engedelmeskedik a felszólításnak, testi kényszert és bilincset fognak alkalmazni vele szemben. Ekkor kiszállt a panaszos az autóból. Közölte a rendőr, hogy zárja le a gépkocsit, mert előállítják. Azt mondta, nem zárja le, amire a rendőr azt válaszolta, hogy értékeinek megóvása érdekében mindenképpen le kell zárni azt. Legalább kétszer megismételte a rendőr a figyelmeztetést, mire a panaszos megtette.

A panaszost megbilincseltek, aki nem ellenkezett, de kiabált, arrogánsan beszélt. A rendőrnek úgy tűnt, provokálta a vele szembeni drasztikusabb rendőri fellépést, de nem sikerült kiközölkentenie a rendőröket.

A panaszos a rendőrség épületében sem ismerte el a jogsértést, ezért jegyzőkönyvet töltöttek ki, azt azonban nem is írta alá.

Mindkét rendőr úgy nyilatkozott, hogy nem elfogult az ügyben, a panaszossal korábbi intézkedés során nem találkoztak.

10) A Testület felvilágosítás-kérése alapján az intézkedő rendőrök kiegészítő jelentést készítettek.

a) A r. zászlós járőrvezető jelentése az alábbi többletinformációkat tartalmazza.

Amikor először észlelték, hogy a panaszos biztonsági öv nélkül utazik, a forgalmi viszonyok között körülményesnek tartották, hogy utána menjenek. A r. törzsőrmester is látta a szabályszegést, de már nincs értelme utána fordulni, mert nem érnék utol. Ezt követően, az álló ellenőrzés céljából leálltak az autóbusz öbölben. Ezt követően, kb. 15 perc elteltével észlelte a r. zászlós, hogy a panaszos befordul abba az utcába, ahol a rendőrök leálltak. A r. zászlós intézkedés alá vonta a panaszost, és akkor látta, hogy továbbra sem használta a biztonsági övet. Ekkor karjelzéssel jelezte a r. zászlós jelezte megállítási szándékát, majd közölte, hogy közúti ellenőrzés céljából adja át az iratokat a panaszos.

A panaszos kiabálását, gyalázkodó kifejezéseit követően (ld. Állásfoglalás II. rész 2)-3) pontjában ismertetettek) a r. zászlós felszólította a panaszost, hogy ruházatátvizsgálás céljából szálljon ki a járműből. A panaszos erre beindította a járművet, és felbőgögtetve a motort, megkísérelt elindulni. A r. zászlós annak érdekében, hogy megakadályozza, a panaszos kivonja magát az intézkedés alól (és, ha kell, testi kényszert is tudjon alkalmazni), közelebb lépett, és „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával felszólította, hogy állítsa le a motort és szálljon ki, különben testi kényszert fog alkalmazni.

Mivel a panaszos ki akarta magát vonni a jogszerű rendőri intézkedés alól, a r. zászlós közölte vele, hogy jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt megbilincseli és előállítja.

A rendőrök a jogszerű intézkedés szakszerű végrehajtásához szükséges mértékben határozott bánásmódot tanúsítottak, annak során tényszerű, konkrét, érthető és egyértelmű tájékoztatást adtak és utasításokat fogalmaztak meg. A panaszos agresszív, felháborító, külső szemlélő számára megbotránkoztató viselkedést tanúsított és nyers, sértő, rágalmazó kifejezéseket tett.

A panaszos az általa vezetett jármű lezárásának csak többszöri felszólításra tett eleget, és nem jelezte, hogy abban olyan értékek vannak, amit magához szeretne venni. A farzsebében 1.600.000 forint volt, amit magával vitt az előállítás során, azt letéti szekrényben helyezték el. A járművet biztonságos helyre zárta le a panaszos, a város belterületén.

A panaszos figyelmét az előállító helyiségben történő elhelyezés előtt többször felhívták, hogy ha kiértesíteni kíván valakit, azt megteheti, de nem nevezett meg senkit. Nem közölte, hogy telefonjában van a lehetséges kiértesítendő személy száma, ha így lett volna, akkor a r. zászlós nyilatkoztatja az illető lakcíméről és a területileg illetékes rendőrkapitányság járőreire keresztül szóban értesítették volna ki.

Az előállító helyiségben folyamatos kamerás megfigyelő rendszer, illetve egy jelzőrendszer van, amelyek a szolgálatirányító parancsnoki irodában nyomon követhetők. A r. zászlós egy alkalommal jelzés alapján ment az előállító helyiséghez, és felügyelete mellett végezte el a

panaszos az egészségügyi szükségletét, másodjára pedig jelzés nélkül ment oda, hogy megkérdezze, van-e ilyen irányú szükséglete, de a panaszos nem élt a lehetőséggel.

Részrehajlás- és kivételezés mentesen jártak el a panaszossal szemben a rendőrök.

b) A r. törzsőrmester kiegészítő jelentésében szintén előadta, hogy jól látták mindkét alkalommal, hogy a panaszos nem használta a biztonsági övet; a második észlelésnél 50 méter volt a távolság. A r. zászlós – a napszaknak megfelelő köszönéssel, név, rendfokozat ismertetésével és az intézkedés céljának közlésével – megkezdte az intézkedést, és közölte a vele szemben alkalmazandó szankciót. Egyebekben a r. törzsőrmester jelentése a r. zászlós jelentésével lényegileg azonos módon tartalmazza a történeteket. Amikor a panaszos megpróbált nagy gázzal elindulni, a r. zászlós elé lépett, mert azt gondolta, ki akarja vonni magát az intézkedés alól, a panaszos pedig fékezni kényszerült. Már akkor nagyon ideges volt, a rendőri utasításokat nem hajtotta végre, szidta a rendőröket, kivonta magát az intézkedés alól, nem volt együttműködő. Többször felszólították a bilincs alkalmazása előtt, hogy az autójából az iratait, illetve az általa fontosnak vélt vagyontárgyait vegye magához, és zárja le, de a panaszos csak a sokadik felszólításra zárta le azt. A panaszos a telefont nem akarta magához venni a helyszínen, az előállító helyiségbe kerülése után szeretett volna telefonálni.

A bilincs felhelyezésekor tájékoztatták a panaszost a rendőrök arról, hogy az előállítás időtartama 8 óra lehet és indokolt esetben ez meghosszabbítható 4 órával. A személyes értékek elvétele 5 percet vett igénybe.

A tanúsított magatartás tekintetében a jelentés azt tartalmazza, hogy a rendőrök határozott, egyértelmű fellépést tanúsítottak, a panaszos pedig arrogáns, közőködő, nyers volt.

c) A panaszolt rendőri intézkedés napján szolgálatirányító parancsnoki feladatokat ellátó r. törzszászlós is jelentést készített.

A dokumentum azt a többletinformációt tartalmazza, hogy az előállítást követően több alkalommal is megnyomta a panaszos a hívó gombot, ami az ügyeleti helyiségbe jelzett, és ilyen alkalmakkor a r. zászlós az előállító helyiségbe ment, hogy a panaszost kiengedje a mosdóba.

A panaszossal szemben büntető feljelentést is tettek a rendőrök, ezért a szolgálatirányító parancsnok egyeztetett a bűnügyi vezetőkkel a panaszos meghallgatásával kapcsolatban. A szükséges iratok leellenőrzése után és az egyeztetést követően a panaszost szabadon bocsátotta, mert elfogultság miatt más rendőrkapitányságnak kell lefolytatnia az eljárást. A szolgálatirányító parancsnok végezte a panaszos szabadon bocsátását, amikor felhívta figyelmét panasztételi jogára. A panaszos azt a választ adta, hogy „korrupt rendőrökkel” nem áll szóba, és fennhangon mondta, hogy megmutatja, kivel húztak ujjat a rendőrök.

Az előállító helyiségben történt elhelyezését követően kb. 30-45 perc múlva telefonon érdeklődtek a panaszos hollétéről, a r. törzszászlós megadta a tájékoztatást.

11) A rendőrség továbbította a Testület részére a panaszossal szemben keletkezett bűnügyi iratokat is.

A panaszossal szemben a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 227. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és az (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő, a sértett munkakörének ellátásával, köz megbízatásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben elkövetett becsületsértés miatt indult eljárás, amit azonban – a sértett rendőrök személye miatt, elfogultság okából – áttettek a Hatvani Rendőrkapitánysághoz.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikke szerint személyes szabadsághoz való jogát, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez való jogát, a XIII. cikkben biztosított tulajdonhoz való jogát, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, a XXVII. Cikke szerinti jogorvoslathoz való jogát, továbbá a XV. cikkben foglalt diszkrimináció tilalmát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrök a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonták-e intézkedés alá.

A panaszbeadványban a panaszos arról számolt be, hogy két járőr megállította őt a városban gépjármű-ellenőrzés céljából, majd közlekedési szabályszegésre hivatkozással akarták megbüntetni, illetve előállítani. Ezzel szemben a panaszos azt állította, hogy használta a biztonsági övet, csak az igazoltatás miatt csatolta ki, azaz nem követett el szabályszegést.

A rendőrségi dokumentumok szerint a gépkocsizó járőrszolgálatot ellátó járőrpáros két ízben is látta, hogy a panaszos biztonsági öv használata nélkül vezeti a gépkocsit. Első alkalommal a forgalmi viszonyok miatt nem tudták intézkedés alá vonni, a második észlelésnél azonban igen. A Kkt. 20. §-ának (1) bekezdés k) pontjába ütköző jogsértést észleltek, ezért vonták intézkedés alá a panaszost. A rendőri intézkedés jogalapjaként a Gy.-i Rendőrkapitányság vezetője a Rtv. 13. §-ának (1) bekezdését jelölte meg.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A rendőrök által is megjelölt, az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése arról rendelkezik, hogy a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény,

körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdés b) pontja szerint továbbá a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti. A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását, és ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben (akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal) megilleti. A rendőrök jelen esetben arról számoltak be jelentésükben, hogy közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegést észleltek.

A rendőrség által hivatkozott, a Kkt. 20. §-ának (1) bekezdés k) pont kb) alpontja értelmében az e törvényben, valamint külön jogszabályban és közösségi jogi aktusban a közúti közlekedési szabályok közül a biztonsági öv használatára vonatkozó rendelkezések megsértői bírság fizetésére kötelezhetők.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az intézkedés jogalapjaként közlekedési szabályszegésre hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A Testület a bizonyítékokat úgy értékelte, hogy a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a (illetve 44. §-a) alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége (az igazoltatáshoz jogalapja) keletkezett. A Testület megállapítása szerint jogszerű volt a rendőri fellépés, ami által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A panaszos ugyan kifejezetten nem sérelmezte, de a Testület vizsgálta a panaszossal szemben foganatosított igazoltatás és ruházátvizsgálás jogszerűségét, és az alábbi megállapításokat tette.

a) Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A rendőrségtől kapott tájékoztatás szerint a panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulója alapján igazoltatták, tekintettel arra, hogy a rendőrök meglátása szerint közlekedési szabályszegést követett el a panaszos.

A Testület – az Állásfoglalás III. rész 1) pontjában írtakkal összhangban – elfogadja azt az érvelést, hogy a panaszos igazoltatása közrendvédelmi célból szükséges volt, álláspontja szerint azzal a panaszos személyes adatok védelméhez való joga nem sérült.

b) A rendőri jelentés szerint a rendőrök a panaszos ruházatát az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján átvizsgálták.

A hivatkozott törvényhely szerint az, akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapította, hogy az igazoltatást követő ruházatátvizsgálást indokoltan hajtották végre a rendőrök, amely a panaszos személyes integritáshoz való jogát jogszerűen korlátozta.

3) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszköz jogszerűségét is.

A panaszbeadvány szerint a panaszossal azt közölték a rendőrök, hogy azonnal szálljon ki, és feküdjön a motorháztetőre. A panaszos eleget tett a rendőri felszólításnak, majd a rendőrök – arra irányuló előzetes figyelmeztetés nélkül – hátra helyzetben megbilincseltek és a rendőrkapitányságra beszállították.

Az Rtv. 48. §-a tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. Ezen szakasz szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére.

A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi, annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

Az Rtv. 61. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, míg a (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelemben tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

A bilincselés indokát az arról szóló jelentés, illetve a parancsnoki kivizsgálás pontosan nem rögzítette, csupán az Rtv. 48. §-át jelölték meg. A panaszossal szembeni kényszerítő eszköz alkalmazását azzal indokolták a rendőrök, hogy a panaszos indulatos, provokatív, verbálisan és tettekben is megnyilvánuló agressziót tanúsított irányukba. A kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően figyelmeztetés történt.

A Testület feltételezése szerint a bilincs alkalmazásának törvényi indoka a jelentésekben szereplő adatok alapján lehetett az Rtv. 48. §-ának c) pontja, illetve d) pontja is. Az a körülmény, hogy beindította a panaszos a motort és felbőggette, utalhatott a hatóság előli szökésre, míg a verbálisan és tettekben is megnyilvánuló agresszió, indulatos magatartás okot adhatott a panaszos ellenszegülésének megtörésére.

A Testület hivatkozik az arányosság követelményére: a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül továbbá azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár [Rtv. 15. §]. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelemben tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak.

A bilincs alkalmazása a panaszos esetében hátra helyzetben történt, és 5 percen át tartott. A panaszos nem volt együttműködő, ezért testi kényszer alkalmazását is kilátásba helyezték, de végül nem fogantatosították.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok közül alapján úgy ítélte meg, hogy a panaszossal szembeni bilincs alkalmazása a rendőri intézkedés eredményességéhez szükséges

volt, amely egyúttal arányosnak is tekinthető. **A Testület megállapítása szerint a bilincs alkalmazása jogszerűen és indokoltan történt, ami által nem sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.**

A Testület ugyanakkor felhívja a rendőrség figyelmét, hogy a rendőri intézkedések dokumentálása során még mindig hiányosságok figyelhetők meg, illetve a parancsnoki kivizsgálások során nagyfokú automatizmussal dolgoznak.

4) A Testület vizsgálta a panaszos előállításának jogszerűségét, mellyel összefüggésben az alábbi megállapításokat teszi.

a) Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az előállítás okait. Az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának első fordulata volt.

Az Rtv. idézett 33. § (2) bekezdés f) pontja szerint, a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.

Az idézett törvényhely az intézkedő rendőr mérlegelésére bízta annak eldöntését, hogy előállítja-e az intézkedés alá vont személyt, vagy pedig adatait rögzítve később feljeleníti szabálysértés elkövetésére való hivatkozással. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállításnak ugyanakkor három konjunktív feltétele van: egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, meghatározott személyhez (személyek csoportjához) célzott rendőri felszólítás ezen magatartás abbahagyására és ezen jogsértő magatartás továbbfolytatása a felszólítást követően.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés azt tartalmazza, hogy a panaszos – akit közlekedési szabályszegés észlelése miatt állítottak meg – a rendőri intézkedéssel szembeszegült: a gépkocsiból kiabált, szitkozódott, amit több járóelő is észlelt. A gépkocsi motorját beindította, és felbőgte a motort, ami miatt azt gondolták a rendőrök, hogy el akarja hagyni a helyszínt. Amikor pedig a rendőrök több ízben, végül „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával felszólították, hogy szálljon ki a gépkocsiból ruházatátvizsgálás céljából, és testi kényszer alkalmazását is kilátásba helyezték. A panaszos agresszív módon reagált (kicsapta a gépkocsi ajtaját, kiabált), és ki akarta magát vonni a jogszerű rendőri intézkedés alól, illetve a gépkocsit is csak sokszori felszólításra zárta le.

Az Rtv. 19. §-a szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén továbbá az Rtv.-ben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e a hivatkozott szabálysértések elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely folytatása esetén elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A rendőrség az előállítást megalapozó szabálysértésként a Szabs. tv. 216. §-ába ütköző tényállást jelölte meg. A Szabs. tv. 216. §-a szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését az követi el, aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik.

A Testület – a fentebb kifejtettek alapján – úgy ítélte meg, hogy a panaszos rendőrséggel való közreműködése szükséges lett volna. A bizonyítékok mérlegelésével pedig azt tartja valószínűbbnek, hogy annak a panaszos nem akart eleget tenni, a többszöri, arra irányuló felszólítás ellenére sem.

A Testület ehelyütt ismételtén utal arra, ha a rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (jelen esetben szabálysértés gyanújára, illetve bűncselekmény gyanújára is, Btk. 227. §) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga. A Testület ugyanakkor hangsúlyozza: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos elkövette-e a szabálysértést vagy sem, csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésre álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy a panaszossal szemben felmerül a szabálysértés elkövetésének gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a szabálysértési eljárás azt állapítja meg, hogy a panaszos nem követett el szabálysértést vagy annak elkövetése nem bizonyítható.

A Testület álláspontja szerint jelen esetben az előállításhoz szükséges feltételek fennálltak, az intézkedés kellő jogalap birtokában történt.

b) Tekintettel arra, hogy a 33. § (2) bekezdése alapján fogantatosított előállítások esetén a jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalta az előállítás szükségességéről való döntést, ezért a Testületnek a jogalap fennállásakor is vizsgálnia kell, hogy az előállítás megfelel-e az arányosság követelményének.

A fentebb ismertetett arányosság követelménye szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A panaszos előállítására az ügy adatai szerint azért került sor, mert többszöri felszólítás ellenére nem volt együttműködő, ki akarta vonni magát a rendőri intézkedés alól. A Testület a körülményeket úgy értékelte, hogy a panaszos magatartása miatt szükséges volt a rendőrkapitányságra való előállítása.

c) A továbbiakban a Testületnek azt kellett vizsgálnia, hogy az előállítási cél (a panaszos személyazonosságának megállapítása, illetve a szabálysértés folytatásának megszakítása) milyen tartamú előállítást tesz szükségessé.

Az előállítás időtartamával kapcsolatban az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése azt tartalmazza, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség által hivatkozott előállítási ok esetében a lehető legrövidebb tartamú előállítás is elégséges: az ezen jogalappal fogatosított előállítás legfeljebb addig tarthat, amíg az előállítással kapcsolatos és a szabálysértési eljárás megindításához szükséges dokumentációt az előállítás helyszínén a rendőrség felveszi, ezt követően az ilyen alapon előállított személyek szabadon bocsátásának van helye.

Jelen ügyben valamennyi rendőrségi irat egyezően azt tartalmazza, hogy a panaszos előállítása 8 óra 23 perctől 12 óra 15 percig, azaz kevesebb, mint négy órán át tartott. Ezen időtartam alatt történt meg a panaszos beszállítása, az átvizsgálása, majd 8 óra 38 perckor helyezték el az előállító helyiségben. Elkészítették az előállítással összefüggő rendőrségi dokumentumokat (jelentés, nyilatkozat, igazolás), a szabálysértési és a büntető feljelentést. Utóbbival kapcsolatban a bűnügyi vezetéssel egyeztettek, hogy milyen büncselekményt valósított meg a panaszos. Egyeztetni kellett továbbá, hogy van-e elfogultságra okot adó tényező, és a bűnügyi meghallgatást a Gy.-i Rendőrkapitányság rendőrei elvégezhetik-e. A Testület nem tartotta aránytalannak a rendőrség mérlegelés alapján meghozott, a panaszos előállítása mellett szóló döntését.

Összefoglalóan a Testület álláspontja szerint a panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján a vizsgált ügyben fennállt, és az előállítás fogatosításáról való döntés az Rtv. 15. §-a alapján arányosnak tekinthető, ezért az előállítással jogszerűen korlátozta a rendőrség a panaszos személyes szabadsághoz való jogát.

5) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem adtak semmilyen felvilágosítást arról, mi az előállítás oka.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése szerint az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell.

A Gy.-i Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint a panaszos az előállítás okára vonatkozó tájékoztatást a helyszínen megkapta. Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót a panaszosnak kiadták, a „Nyilatkozat” szerint a panaszos az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról írásban kapott tájékoztatást. A panaszos a dokumentumot aláírta. A panaszossal szemben intézkedő r. zászlós kiegészítő jelentésében úgy nyilatkozott, hogy közölte a panaszossal a helyszínen, hogy jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt állítja elő.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Testület a panasz ezen része tekintetében a rendőrség álláspontját tartja valószínűbbnek, ezért megállapítása szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

6) A panaszos sérelmezte, hogy ugyan felajánlották neki, hogy hozzátartozóját vagy jogi képviselőjét értesítheti az előállításról, azonban – mivel telefonja a gépkocsijában maradt, nem engedték neki kivenni – ezzel a lehetőséggel nem tudott élni.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszos hozzátartozója értesítését nem kérte. A Gy.-i Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint továbbá a panaszos a mobiltelefonját magához vehette volna, de ezt nem akarta, pedig a rendőrök erre felhívták a figyelmét. A befogadás során a panaszost megkérdezték, az előállításáról kíván-e értesíteni valakit, de ezzel a lehetőséggel nem élt, illetve nem is tett olyan kijelentést, miszerint fejből nem ismeri a telefonszámokat.

A Gy.-i Rendőrkapitányság vezetőjének azon gondolatával kapcsolatban, miszerint „a kiértesítés nem korlátozódik telefonon történő értesítésre, hiszen a rendőrség személyes megkeresés útján is teljesíteni tudja kiértesítési kötelezettségét. A panaszos cím, személyes adat, munkahelyi értesítés, illetve bármilyen más adatot is szolgáltatathatott volna a rendőrség részére, mely alapján a kiértesítést végre lehetett volna hajtani”, a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli.

A Testület már a 130/2008. (XI. 5.) sz. állásfoglalása Indokolásának IV. rész 2) pontjában és azt követően több állásfoglalásában is [Pl. a 275/2009. (IX. 16.) sz. és a 276/2009. (IX. 16.) sz. állásfoglalásokban] felhívta a rendőrség figyelmét arra, hogy a hozzátartozó vagy más személy értesítését elsődlegesen a panaszosnak kell biztosítani, és csak akkor a rendőrség feladata ez, ha a fogvatartott nincs olyan helyzetben, hogy e jogával élhessen. Jelen ügyben is elsődlegesen a panaszos számára kellett volna biztosítani a hozzátartozója (más személy) értesítését oly módon, hogy a mobiltelefonján felhívja az általa megjelölt személyt. Ennek hiányában valóban mód van arra is, hogy a rendőrség végezze el, például személyes megkeresés útján.

Tekintettel arra azonban, hogy **a Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban, hogy a mobiltelefonja miatt nem volt a panaszosnál** (mert azt a rendőrök nem engedték számára, vagy mert nem akarta magához venni a gépkocsijából az előállítása előtt), **ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértése nem megállapítható.**

7) A panaszbeadvány szerint az előállítás időtartama alatt a panaszosnak nem engedték meg a mosdóhasználatot, ezért szükségletét az előállító helyiségben, az ivócsapnál tudta elvégezni, amit látniuk kellett a rendőröknek is a kamerák segítségével.

A Gy.-i Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint a panaszos az előállításának tartama alatt egyszer jelzett a jelzőgomb segítségével, amikor is a r. zászlós elkísérte a mellékhelyiségbe. Később pedig egy alkalommal, jelzés nélkül, a r. zászlós kérdezte meg a panaszost: kívánja-e a mellékhelyiséget használni. Az előállító helyiség online kamerarendszerrel ellátott, ami felvételt azonban nem rögzít. Azt a szolgálatirányító parancsnok figyeli. Amennyiben a panaszos állítása szerinti, az előállító helyiség ivókútjába vizezés megtörtént volna, úgy külön rendőri intézkedést foganatosítottak volna, illetve a helyiségben a rendőrség fertőtlenítést és takarítást végzett volna. A panaszossal szemben intézkedő rendőrök egyezően úgy nyilatkoznak, hogy a r. zászlós volt az, aki a panaszos jelzése alapján kiengedte a panaszost szükségletének elvégzésére, illetve jelzés nélkül is odament a panaszoshoz, hogy megkérdezze, van-e ilyen irányú szüksége, de a panaszos akkor nem élt a lehetőséggel.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megnyugtatóan nem tudott állást foglalni ebben a kérdésben, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

8) A panaszos szerint akkor, amikor az előállítása időtartamáról szóló igazolást megkapta, úgy írárták azt alá vele, hogy nem tudott panaszt tenni.

Az előállítás időtartamáról szóló igazolásnak (aminek egy példánya átvételét a panaszos aláírásával tanúsította) a vonatkozó részében valóban nem lett aláhúzással megjelölve, hogy a panaszos panasszal él-e vagy sem. A szolgálatirányító parancsnok jelentésében előadta, hogy amikor a panaszos szabadon bocsátását végezte, felhívta a figyelmét a panasztételi jogára, de azt a panaszos azzal hátrította el, hogy „korrupt rendőrökkel” nem áll szóba, illetve fenyegetőzött.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panasztételi lehetőségről való tájékoztatás megtörténtéről, ezért a panaszos jogorvoslathoz való jogának sérelme nem megállapítható.

9) A panaszos sérelmezte, hogy nagy értékű ingóságai (mobiltelefonja, és laptopja) a gépkocsijában maradtak, nem engedték neki, hogy azokhoz nyúlhasson.

A rendőrségi dokumentumok egyezően az tartalmazzák, hogy a panaszos sokszori felszólítás után zárta le csak a gépkocsiját. A rendőrök figyelmeztették a bilincs feltétele előtt, hogy a gépkocsiból az iratait, illetve fontosnak vélt vagyontárgyait vegye magához. A r. zászlós úgy nyilatkozott, hogy a panaszos nem is jelezte feléjük, hogy a gépkocsiban olyan értékek vannak, amiket magához szeretne venni.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során – egyéb jogok mellett – a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a panasz ezen része tekintetében, ezért a panaszos tulajdonhoz való jogának sérelme nem megállapítható.

10) A panaszos előadása szerint szóváltásba keveredett a rendőrökkel, aminek során a rendőrök durva és közönséges módon beszéltek vele, több súlyosan sértő kifejezést használtak. A panaszos ezzel szemben sértő kifejezéssel nem illette őket. A panaszos továbbá úgy nyilatkozott, hogy származására is sértő kijelentést tettek.

a) A rendőrségi dokumentumok (elsődleges, illetve kiegészítő jelentések, közigazgatási eljárás meghallgatási jegyzőkönyvei) szerint éppen a panaszos volt az, aki indulatos, agresszív, provokatív magatartást tanúsított, amely az utcán ott elhaladó emberekben megbotránkozást keltett. Megalázó, sértő megjegyzéseket tett. A rendőrök ezzel szemben határozottan léptek fel, kulturáltan beszéltek, és tényszerű, konkrét, érthető és egyértelmű tájékoztatást, illetve utasításokat adtak.

A panaszos a közigazgatási eljárásban ügyfélként történt meghallgatása során már elismerte, hogy becsmérő kifejezésekkel illette a rendőröket az intézkedés során, illetve a rendőrség épületében kiabált.

A Testület a panasz ezen része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a panaszossal szemben intézkedő rendőrök hangneme, bánásmódja tekintetében a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése miatt a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

b) A panasz azon része tekintetében, miszerint a panaszos származását illetően is sértő megjegyzést tettek, a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A rendőrök egyértelműen és egybehangzóan arról számoltak be, hogy részrehajlásmentesen jártak el. A Gy.-i Rendőrkapitányság vezetője azt nyilatkozta, hogy a panaszossal szemben intézkedő r. törzsőrmester roma származású, ezért nem is életszerű, hogy a panaszos származását illetően sértő kijelentést tettek.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdésében rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélkülség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

Az Alaptörvény XV. cikke szerint a törvény előtt mindenki egyenlő. Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

A Testület ezzel összefüggésben utal az Alkotmánybíróság 44/2004. (XI. 23.) AB határozatában írtakra: „(...) hogy az alkotmányi tilalom elsősorban az alkotmányos alapjogok tekintetében tett megkülönböztetésekre terjed ki, abban az esetben, ha a megkülönböztetés nem emberi jog vagy alapvető jog tekintetében történt, az eltérő szabályozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha az az emberi méltósághoz való jogot sérti. Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata során ez utóbbi körben akkor ítélte alkotmányellenesnek a jogalanyok közötti megkülönböztetést, ha a jogalkotó önkényesen, ésszerű indok nélkül tett különbséget az azonos szabályozási kör alá vont jogalanyok között.” [44/2004. (XI. 23.) AB határozat, ABH 2004, 656.] Az Alkotmánybíróság a diszkrimináció tilalmát ugyan elsősorban a jogalkotó aktusai kapcsán vizsgálta, de az ennek kapcsán felállított követelmények a legtöbb tekintetben – így a vizsgált ügy esetében is – a jogalkalmazókra is vonatkoztathatók. Az a

jogalkalmazó hatóságtól is megkövetelhető, hogy bizonyos személyeket (alapvető jogokkal vagy más jogosultságukkal kapcsolatosan) ne kezeljen hátrányos módon úgy, hogy ennek nincs tárgyszerű, kellő súlyú, jogos, igazolható, objektív indoka; illetve a különbségtétel – és ennek módszere – ne legyen aránytalan az elérni kívánt célhoz mérten.

A jogszerű rendőri fellépéshez tehát az szükséges, hogy a rendőrség jogellenes megkülönböztetés nélkül éljen a rendelkezésére álló jogszabályi felhatalmazásokkal.

Az igazoltatás, a ruházatátvizsgálás, a biztonsági intézkedés és a kényszerítő eszköz alkalmazása a fentebb írtak szerint jogszerű volt. Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése szerinti részrehajlás gyanúját felvető mozzanatot a Testület nem talált. A r. törzssászlós körzeti megbízott kiegészítő jelentésében úgy nyilatkozott, hogy az I. r. panaszost korábban már ismerte: korábbi büntető ügyekben szerepelt hol sértettként, hol pedig gyanúsítottként. Az Testület – főként egy kis településen – elfogadhatónak tartja, hogy ugyanaz a rendőr intézkedjen a panaszos ügyében, aki korábban akár szabálysértési, akár büntető ügyekben ügyféli minőségben (avagy sértetti, gyanúsított pozícióban) szerepelt. A konkrét ügyben továbbá semmilyen politikai, illetve nemzetiségi jellemzőt nem látott. Az I. r. panaszos által bűncselekményre utaló bejelentés, illetve azt követően az általa tanúsított magatartás a Testület álláspontja szerint elfogadható, objektív, tárgyszerű és nem pedig önkényes indokok.

A Testület a rendelkezésre álló adatok alapján nem tudott olyan védett tulajdonságot feltárni, amely alapján vélelmezhető lenne, hogy a rendőrök részrehajlóan intézkedtek. Megállapítása szerint a vizsgált esetben az I. r. panaszossal szembeni eljárás nem ütközik a diszkrimináció alkotmányos tilalmába, egyúttal nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogát sem.

A Testület az Állásfoglalás IV. rész 1)-9) pontjaiban kifejtettekkel összhangban megismétli, hogy a panaszossal szembeni intézkedés és kényszerítő eszköz alkalmazása jogszerű és indokolt voltak. **Jelen ügyben a Testület – a rendelkezésére álló információk alapján – nem talált olyan körülményt, ami alapján vélelmezhető lenne, hogy a rendőrök részrehajlóan intézkedtek, vagy ami alapján a panaszos hátrányos megkülönböztetésben részesült volna. Ez alapján tehát a részrehajlásmentes ügyintézés követelménye vonatkozásában alapjogi sérelem nem történt.**

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrök indokoltan vonták intézkedés alá a panaszost, akinek előállítása jogszerűen és indokoltan, az arányosság követelményének szem előtt tartásával történt. Az előállítás érdekében a kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazása indokolt és arányos volt. Az előállítás során a mosdóhasználat engedélyezése, a panaszjog, a nagy értékű ingóságok biztonságban léte, valamint a rendőrök hangneme kérdésében a Testület az ellentmondó bizonyítékok miatt nem állapíthatott meg jogsérelmet. Megállapítása szerint ugyanakkor a rendőri intézkedések részrehajlásmentesek voltak.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2015. november 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET